

BENDRINĖ KALBA

STANDARD LANGUAGE

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS

BENDRINĖ KALBA

BENDRINĖ KALBA

97

STANDARD LANGUAGE

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS

Vyriausioji redaktorė

dr. VILIJĄ SAKALAUSKIENĖ
Lietuvių kalbos institutas, Lietuva
el. paštas vilija.sakalauskiene@lki.lt

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja

dr. AGNĖ ALEKSAITĖ
Lietuvių kalbos institutas, Lietuva
el. paštas agne.aleksaite@lki.lt

Redakcijos sekretorė

dr. RAMUNĖ VASKELAITĖ
Lietuvių kalbos institutas
el. paštas ramune.vaskelaite@lki.lt

Komunikacijos redaktorius

dr. PAVEL SKORUPA
Lietuvių kalbos institutas
el. paštas pavel.skorupa@lki.lt

Redakcijos adresas

Lietuvių kalbos institutas
Petro Vileišio g. 5
LT-10308, Vilnius, Lietuva

Redaktorių kolegija:

FRANTIŠEK ČERMAK (Karolio universitetas, Čekija)
ALBINAS DRUKTEINIS (Klaipėdos universitetas, Lietuva)
INA DRUVIETE (Latvijos universitetas, Latvija)
FRANS HINSKENS (Meertenso institutas, Nyderlandai)
INESE INDRIČĀNE (Latvijos universiteto Latvių kalbos institutas, Latvija)
MAŁGORZATA KASNER (Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas, Lenkija)
BIRUTĖ KLAAS-LANG (Tartu universitetas, Estija)
ARI PÁLL KRISTINSSON (Islandų kalbos mokslo Árni Magnússon institutas, Islandija)
ARANKA LACZHÁZI (Budapešto Lorando Etvešo universitetas, Vengrija)
AURELIJA LEONAVIČIENĖ (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)
DANGUOLĖ MIKULĖNIENĖ (Lietuvių kalbos institutas, Lietuva)
RITA MILIŪNAITĖ (Lietuvių kalbos institutas, Lietuva)
MACIEJ RAK (Krokuvos Jogailos universitetas, Lenkija)
ERIKA RIMKUTĖ (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)
ROMAN ROSZKO (Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas, Lenkija)
GERHARD STICKEL (Vokiečių kalbos institutas, Vokietija)
LARYSA TARANENKO (Kyjivo nacionalinio technikos universiteto Igorio Sikorskio politechnikos institutas, Ukraina)
ALVYDAS UMBRASAS (Lietuvių kalbos institutas, Lietuva)
LORETA VAIČIULYTĖ-SEMĖNIENĖ (Lietuvių kalbos institutas, Lietuva)
RASUOLĖ VLADARSKIENĖ (Lietuvių kalbos institutas, Lietuva)
VILMA ZUBAITIENĖ (Vilniaus universitetas, Lietuva)

ISSN 2351-7204

© Lietuvių kalbos institutas, 2024

TURINYS

STRIPS NIAI

SILVIJA PAPAURĖLYTĖ-KLOVIENĖ

- Žodinės asociacijos kaip informacijos apie konceptą šaltinis
(remiantis žodžių *dukra* ir *sūnus* asociacijų laukais) 9
Verbal Associations as a Source of Information about the Concept
(Based on the Association Fields of the Words *Daughter* and *Son*)

IRENA SMETONIENĖ

- Diskriminacija* lietuvių kalboje ir kultūroje 33
Discrimination in the Lithuanian Language and Culture

MARIUS SMETONA

- Kosmopolitizmas* šiuolaikinio lietuvių pasaulėvaizdyje. 54
Cosmopolitanism in the Modern Lithuanian Worldview

ILONA KULAK

- The Folk Image of a Human Preserved in the Dialectal Plant Names.
An Overview of the Issues 76
Tarminiuose augalų pavadinimuose išsaugotas liaudies žmogaus vaizdinys.
Problemų apžvalga

ANNA KACZAN

- Jakie to ładne, a takie szkodne* – obraz kąkolu w polskiej kulturze ludowej 97
Tai gražu, tačiau žalinga – raugės kalbinis ir kultūrinis vaizdinys
lenkų liaudies tradicijoje

VILIJA SAKALAUSKIENĖ

- Tarminis žodynas kaip kultūros tekstas: kalbinis ir kultūrinis
kviečio paveikslas 115
Dialect Dictionary as a Cultural Text: The Linguistic and Cultural Image of *Wheat*

ZOFIA SAWANIEWSKA-MOCHOWA

- Dzienniki Emilii z Beniowskich Wróblewskiej z lat 1850–1886 jako
źródło do badań językowo-kulturowych. 140
The Diaries of Emilia Wróblewska, *Née* Beniowska, from Years 1850–1886
as a Source for Linguistic and Cultural Research

RASUOLĖ VLADARSKIENĖ

- Prielinksnio *tarp* konstrukcijos administracinėje lietuvių kalboje 160
Constructions with Preposition *tarp* in Administrative Lithuanian Language

VILIJA RAGAIŠIENĖ

- Linksniuojamųjų žodžių kirčiavimo polinkiai XX a. 6–7 dešimtmečių
rytų aukštaičių uteniškių šnektų rankraštiniuose šaltiniuose. 179
Accentuation Tendencies of Declinable Words in the Manuscript Sources
of the Eastern Aukštaitian Subdialect of Utena from the 1950s–1960s

DISKUSIJOS

DAIVA ŠVEIKAUSKIENĖ

- Valdymas ar šliejimas: kilmininku reiškiamas nederinamasis pažyminis
ir prielinksninė konstrukcija 209
Control or Adjoining: The Genitive Means Non-Agreeing Attribute
and Prepositional Construction

APŽVALGOS

DIANA DAMBRAUSKIENĖ, JOGILĖ TERESA RAMONAITĖ, NIJOLĖ TUOMIENĖ

- Metodologinės naujovės kalbinio variantiškumo tyrimuose. 231
Methodological Innovations in the Study of Linguistic Variation